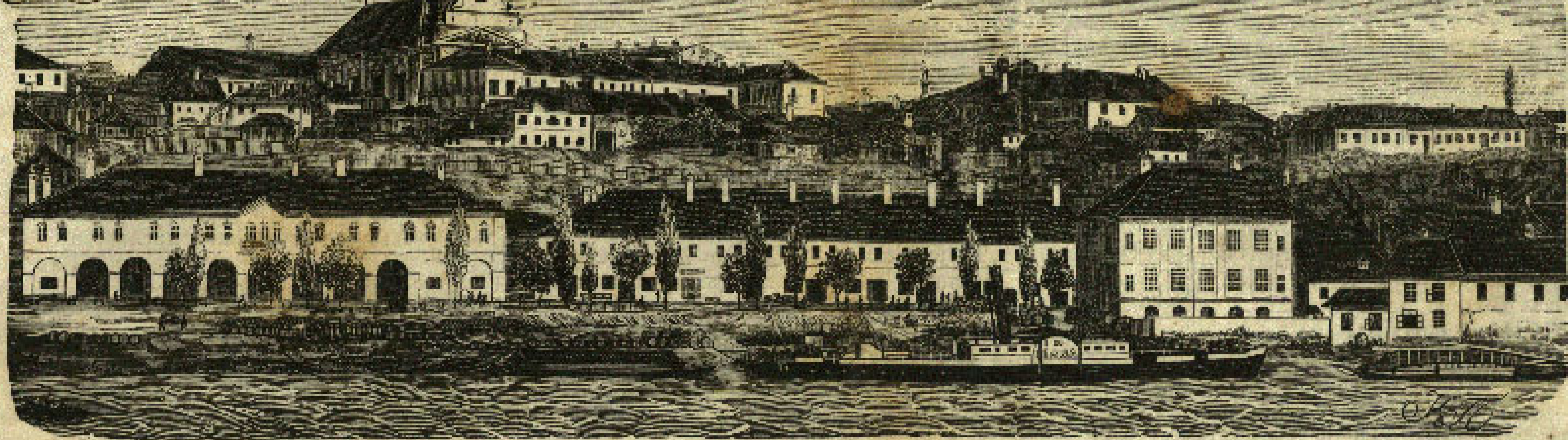

БЕОГРАДСКЕ ИЛУСТРОВАНЕ НОВИНЕ

БРОЈ 28.

У БЕОГРАДУ, 1. ДЕЦЕМБРА, 1866. ГОДИНЕ.

ГОДИНА I.

Издаје 1. и 16. сваког месеца, а стају у Србији на годишну 60 гр., на по' год. 30 гр. чарш.; за Аустрију (с урчуђеном поштарином) на годишну 6 ф. 50 новч. аустр. вр., на по' годишне 3 ф. 25 новч. аустр. вредности. — Огласи наплаћују се од сваког реда, сваки пут по 1 гр. чарш. или 12 новч. аустр. вр. — Писма се прилажу само наплаћена а рукописи и цртежи невраћају се.

ПРЕГЛЕД.

Велика школа у Београду.
Фотограф као провађач.
Брав после смрти.
Наполеон III, цар Француза.
Подигња.
Загонетна у слици.
Разрешње загонетке у слици.
Одговори.

ВЕЛИКА ШКОЛА У БЕОГРАДУ.

Четири столећа варварским јогуштвом радила је бесна сила мусулманска, да сатре и најмању клицу образовања и хуманитета у јужним славенским народима, који су, на срамоту средње и западне Европе, несрећни били, пасти под јарам фанатичких азијских дивљака.

У таким страшним околностима морало је најпосле у тима заробљеним и на свакојаки начин непрестано злостављаним народима изчеснути свако знање и вештина, и само једно им није могла одузети та сурова сила: народне песме, које су спомињале

лепшу прошлост, и давале надежду бољој будућности.

Кад се почетком овог столећа Србија својом собственом снагом колико толико изтргне из робства турског, онда она одма неуморно започе радити и на пољу просвете и образованости. Већ после дваестину година видимо народске школе на све стране Србије, а тим правцем корачајући напред, данас је Србија дошла на онакав ступањ, да је великим својим напрезањем већ близу стигла и оне веће народе, који су имали многе прилике и доста времена вековима, да се за то озбиљски постарају.

Сада је за јужне Славене средсреда просвети и умног напредку: престолница Србска; а у овој је опет једна голема и красна палата, — којој источно и јужно од престолнице Аустрије бар за просветне цели нема пара — која, као поклон најврснијег грађанина србског, на своје челу носи родољубиви наслов: „Миша Анастасијевић свомъ отечеству, 1863. год.“

Из ове палате разпрострањавају се зраци умног сјетила преко васцелог јужног Славенства а надамо се, да ће већ после неколико година далеко унаоколо бацати своје умне зраке на један уједињени, велики и напредан народ. (172)

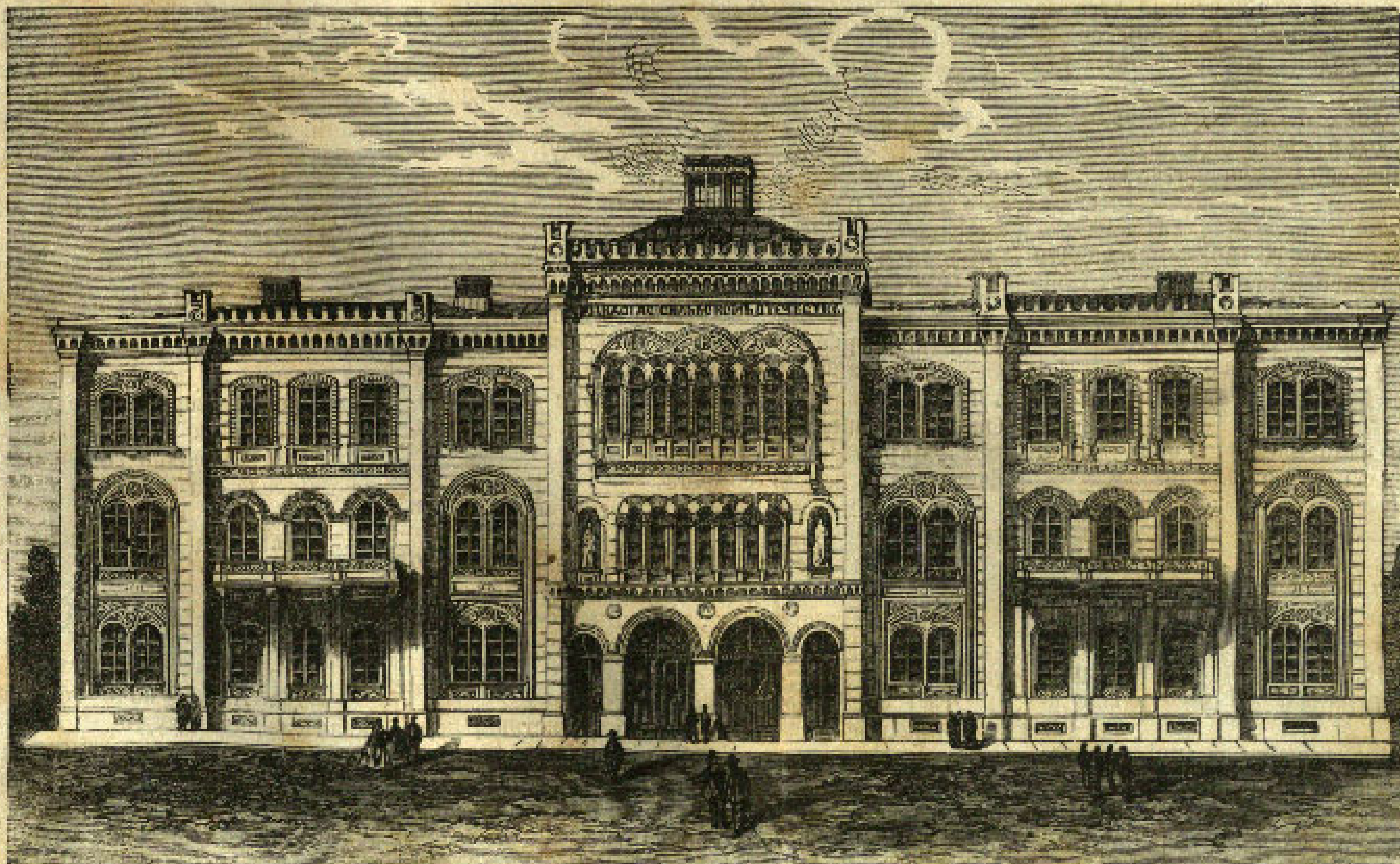
Фотограф као провађач.

* Догађај, који сад причамо, сбио се у Паризу код једног од најбољих тамошњих фотографа.

Пре месец дана дође код споменутог фотографа један млад човек с младом женскињом, и замоли га да их уједно на једној карти сними.

Искусно око фотографа одма опази да су ови људи доброг стања и да су се скоро узели. Они се сами наместе, седну на канабе држећи се за руку а господин гледаше заљубљено госпођу, која стидљиво спусти очи доле.

Фотограф пита, где треба да пошаље карте, а они му одговоре, да ће сами послати оног дана, кад ће фотографије бити готове. И доиста у одређени дан слике буду однемене. После не-

ВЕЛИКА ШКОЛА У БЕОГРАДУ.

колико дана млади људи опет дођу да се изнова сниме али у сасвим другом положају: муж загрља жену и притисне је срцу.

Кад је све било свршено и супрузи су хтели да виде, како су погрешљени, наједаред се зачу глас и кашаљ неког човека, који се разговарао у предсобљу.

Чувши глас и кашаљ, сигурно добро познат, млади се људи поплаше и сакрију се у суседну собу.

Фотограф се нађе у чуду, кад у собу улету неки дебели господин сасвим задуван, кашљући и пљујући на све стране.

„Где су они? Господине, где су они?“ повиче дебелико.

„Ко?“

„Моја кћи, Одоија и њен подли.....“

То питање отвори фотографу очи и он одговори:

„Ја немам срећу, познавати госпођицу Одоију, ни ти њеног..... и чудим се.....“

„Шта! Ви још смете казати, да непознајете вашу муштерцију!...“

И дебели господин извади из џепа слику и покаже је фотографу. Није било никакве сумње. Млади људи били су заљубљени и побегли су.

Име фотографије било је на картама, то он није могао да одрече. Други би се на његовом месту збунио, по он одговори сасвим мирно:

„Она је слика донета изашла из мојих руку, ја то неодричем; али тај исти господин и та госпођа послали су по карте а нису ми рекли, где обитавају.“

„Добро је. Сад ми ништа друго неостаје, већ да их тражим преко полиције.“

„А после?“

Други би одговорио: „Шта се то вас тиче? Али дебели господин рекне:

„После даћу затворити пенаљалца а кћер ћу вратити кући.“

Фотограф је одма видно, да он може ту нешто заслужити и рекне сасвим учтиво:

„Изволите сести, па да се разговарамо. Ни кад певања да полиција зна фамилијарне тајне. Можда ћемо ми и без ње наћи бегушце.“

Старац седне и брише зној са чела.

„Сад ми кажите, молим вас, како је та слика дошла у ваше руке?“

„Врло просто, добио сам је по пошти с писмом, у коме ме моле за опроштење.“

„Разумем. То је врло леп начин, да би вас тронули.“

„Мене тронути! Десет мојих пријатеља добила су те исте слике и почем су их погледали целој вароши, донели су их и мени.“

„Нисам се надао да ће се те фотографије на то употребити. Сад вашли ви вли испалили пихово обиталиште, ја мислим, да је најбоље, да им дозволите да се узму.“

„Да дозволим, да ми се кћи уда за мог првог калфа! Никад!“

„По свој прилици није најбољега вадања?“

„Једина је та погрешка, што тај несрећник ништа нема. — И господин Д. имао је те исте гадале с његовом ћерком али опет није хтео да дозволи да се она уда, њен..... убије се из очајања и после пет година његова се кћи уда за другог.“

„Тај зет господина Д. мора бити врло заљубљен човек. Али код вас је сасвим друга ствар, та би се могла с временом заборавити, да нема овог трага.“

„Како?“

„Ове слике, од које се могу прескидати хиљаде, само кад оставе једна једна.“

„То је ало! дакле ова проклета слика.....“

„Може вашем правом будућем зету, ако га само нађете, свакипут напомињати, да је.....“

„Истину велите; но ођули га наћи, јер ко ће се решити, да.....?“

Стари господин мало мисли на онда упшта:

„Болико сте им слика направили?“

„Дванаест.“

„Њима остаје дакле једна. Како би је ми могли добити?“

Дебели господин шетао се међутим по соби, кад на једаред опази стакло на ком је била слика.

„Шта видим?“ повиче старац; „то као да је опет слика ових несрећника?“ И хтео је већ да счупа стакло.

„Опростите, господине, то је мој посао“, рекне вештак и узме му стакло из руке.

„Колико хоћете за то?“

„Обично продајем од слика које ја правим, дванаест комада за петнаест франака. То је утврђена цена.“

„Ја вам дајем дванаест франака за ово стакло.“

„Немогу!“

„Тридесет, четрдесет, педесет франака.“

„Нећу.“

„Сто!“

„Никако, господине.“

„Али за неколико дана цела ће варош бити пуна с овим проклетим сликама.“ Најпосле старац је давао фотографу хиљаду франака.

„Немогу вам га дати ни за десет хиљада! Ја знам, да је оно једна од мојих најбољих слика и да се с њоме могу поносити. Ђерка вам је врло лепа, сасвим личи на вас; а и ваш калфа није ружан; било би доста грехота покварити срећу тако лепом пару људи.“

„Али шта ће рећи господин Д.?“

„Зар мислите да је његова кћи срећна?“

„На жалост није!“

„Дакле за чим је стало? — Опростите ми!“

„То је лако рећи. Но где ћу да их нађем?“

Врата се отворе и млади људи падну пред старцем на колена.

Фотограф им викне: „Немојте се маћи!“ намести машину и скине целу групу.

И тако цаметан фотограф усрећни те младе људе.

(173)

БРАК И СМРТ.

ИЗДАВАЊЕ ДОГАЂАЛ ОД ГОД. 1706.

I.

НА ГРОВЉУ.

Патуштено и мрачно је било небо над Паризом. Дан је већ клањао свој свршетку и оно неколико жена што су плакале на гробовима својих најмилијих, сиремаше се, да већ иду кући.

Један млад човек, који се наслањао на леви споменик једног гроба, тако се дубоко занео у своје жалосне мисли, да се није ни сећао, да је већ докпао. То је био Албан, члан парламента париског. Блед и без суза, изгледао је, као да је данас изгубио своје најмилије, међутим већ је пет година почивала у ладном гробу она, за којом је тужио. С њом му сарањиве сву срећу и сву радост, јер она му је била супруга и пријатељка љубави.

Марија Олмонова умрла је у својој осамнаестој години.

Њен ју је муж виђао једнако пред собом, онако бледу, слабакку и замисљену, како с њеним великим плаћним очима гледа преда-а-се. Она му се чинила као књи од мермера, у који још није ушао никакав оживљавајући дисај.

Кад је била удата годину дана, онда добије ћерку и осети да се у њој показује нов живот. Но наскоро падне Марија у неку неизјасниму болест, па скоро затим умре.

Одсад сасвим се промени карактер Албанов. Окретни и жив човек разишесели се онако исто као што је била његова покојна жена. Он је пренебрегавао своје послове а у парламенту где је његов таск, Олмон, био председник, седно је као кин. Сваку је ноћ љубљену покојницу виђао у сну.

Сада стојећи над њеним гробом желио је од бога, да му учини што је немогуће. Он је хтео да види своју супругу, али не у сну, већ на јави и као живу. Он је од бога закетевао да преврне природу и да учини чудо. И он се надао на то чудо, јер богу ништа није немогуће.

У тај пар чује блану себе шустање женске хаљине; осврне се и..... угледа Марију!

Он нестива, он је при себи, а Марија је ту! То је она, — сушта она; срце се левара. Он стоји упрепашћен а Марија као да се чуди.

„Марија!“ викне Албан.

Она се немице с места.

„Каж ми, да сам при себи и да си ти ускрела?“

Бледа као смрт али и нема, она га једнако гледа.

„Дај ми твоју руку, да знам јесли жива!“

Он дркћући пође и појзи и хтеде је ухватити.

Сад она дрекне и побеже.

Чаролије нест и опет је била истина, није то била никака обмана: Марија није била мртва, јер њена се стопала видела у песку. Албан гледа за њом. Једва га држаше ноге. Издалека види, где она седа у лепе каруце.

Сада несрећник опет стајаше усамљен, но са читавом гомилом бујних мисли.

„Јестели видели једну младу, бледу, црно обучену госпођу?“ питаше он људе, који с гробља пођоше кући.

Неки га гледаше као човека, коме је жалост завртила мозак, други му опет рекоше, да су видели таку госпу, која је била и лепа и млада и у црно обучена.

„И они је видеше“, викне Албан: „дакле ја нисам полудио а она је ускрела.“

Но зашто би она на тако чудноват, тајнствени начин бегала? Он то никако није могао да схвати; још мање је схваћао чудо, што је ускрела.

Марију опет да нађе, почем је жива, то му сад било једино тежење.

Он у помоћ позове и полицију, опише јој њену личност, грб, који је нашаран на каруцама, једном речи све и сва, што се сећао.

Али често би опет мислио:

„Зар ја заиста нисам луд? Зар сам заиста видио на овој земљи ону, која је законана у земљи?“

Опет оде гробу, моли се тамо богу и преклиње душу Маријину, но неможе се чудо познати.

Истраживања полиције неосташе без успеха. Албан дозна да је она лепа, млада, бледа жена у црним хаљинама, што је била на гробљу, — са својим супругом дошла из Италије и да се зове Госпођа Сезана.

Име „Сезан“ окрене пажњу Албана сасвим на другу страну.

Кад је Марији било петнаест година, онда је она волила неког младог официра, коме је име било Сезан. Већ су се хтели венчати, кад их растави један случај. Министар повери официру неко посланство; зато је официр морао одпутовати. Тек што прође неколико месеци, кад се разнесе жалосан глас, да је лађа, на којој је путовао официр, у море потонула, и да су сви људи на њој пропаали.

Марија, тако млада, на већ тако несрећна, спусти главу као биљка, која невиди зрака сунчаних. Сама за себе да живи, то ју је мрзило, јер је за себе одрекла се сваке среће. Но Олмон, који је старио, није хтео своју ћерку саму да остави на овоме свету. Албан је заприси а Марија се подчини очевој жељи.

Ако супружници нису тако срећни били, као што су могли бити, то је узрок био само прошлост, која је бацала своју сенку на брачни живот; јер колико је Марија била млада, она је опет зато већ имала своју прошлост. Њена жалост није била без узрока; она је чувала спомен на мртваца, ком је скоро следовала као да ју је знао.

Марија сједињена са Сезаном! Како је то чудо; два мртваца на овој земљи, па к томе још и венчана?

Сада је Албан промишљао, дали је могуће, да из земље излазе мртваца?

За тим Албан опет изнова поче истраживати; он је био богат а није штедно новца.

Но Сезанова историја није била тако романтична, као што се то мислило изнајпре. Пошто се на заиста чудноват начин спасе са пропадајуће лађе, он је опет даље као човек живио у људском друштву. Другчије је било с Маријом. Њу пред очима свог супруга метнуше у сандук. Но у природи има чудноватих наљичних ствари, па је наљда Сезан, опомињући се на лик Маријин, нашао њој наљичну женскину и с том се венчао.

Албан нађе средство да се о истини овог дела убеди и да тако ублажи и умири своје раздражено чувство. Но кад је то просто средство хтео да изврши, онда наиђе на разне препоне. Он писаше за дозвољење, да посети Сезана, но недобије одговора, он оде тамо, но неуспешно га унутра. Што је он жеље хтео да постигне своју цел, утолико се више чуваше они други, па најпосле, да га сасвим заварају, мењаше обиталиште сваки час.

Бегаше од њега, дакле га се бојаше.

II.

ИСТРАГА.

Сада Албан поче истраживати, као да је кљав кривични судија.

Он питаше гробара, да би дознао, шта се пре пет година догађало на гробљу. Но памтење овог човека није допирало до оног времена, кад је сарањива била жена Албанова.

Кад је гробар ступио у службу, онда је млада госпа већ лежала под својим кривим

спомеником. Од тог доба једнако цветаше на њеном гробу цвело и никакав случај није узнемирио њен последњи сан. Кад је ноћу био на стражи у гробљу, много је пута падала по која сенка на мермер њеног гроба, али то је била сенка од кишеса. Истина, слушао је и стењање, но то је било од ветра, који је звиждао кроз крстове. На ако су плаветњикасти пламенићи свакутали око гробова, то нису биле сироте умрле душе, већ бладећи огањчићи, који излазише из земље.

Овај гробар, који је морао бити образованог духа, није веровао на ноћна стварица.

Албан питаше за оног гробара, који је пре ту био и који је при укупу сада ускрснуте госпође морао присуствовати. Кажу му, да је тај гробар нешто наследно и одселио се у неко село близу Париза.

Ово наследство с погледом на укуп, учини му се подозриво. Он оде у оно село, обучен као какав путујући вештак, који хоће да се упозна с обичајима тог места. Одседне у некој хрђавој мени, где заседне с неким брљавцима, којима је плаћао вино, па тако је за кратко време дознао све новости читавог предела. Пошто распита за више од двадесет лица, за која није ништа марно, он онда једног дана зашита као случајно:

„Неживици међу вама какав Паризлија?“

„Има их више.“

„Али један, који се зове Жером?“

„Бивши гробар?“

„Да.“

„Зар сте га познавали?“

„Пре неколико година имао сам с њиме посла два, три пута.“

Док је Албан ово говорио, он није могао толико да се претвара, а да му бар уснице не задргну.

Сад се мениција поче смејати и вели:

„То није баш велика част, хвалити се с познанством таквих људи.“

„А какав је био човек Жером?“

„Древна пијаница, но човек, који је имао мозга у глави. Он је умео тако причати, да се човеку морала најезити кожа!“

„Е да!“

„Узалуд човек неживи двадесет година на гробљу, јер тамо могу да се виде различне ствари. Чини ми се, да тамо бивају и такве ствари где се може заслужити много новаца, а да се много перизива. Тај Жером, кад се напио, онда је много говорио; а кад се растрезнио, онда се вајао, што је толико говорио.“

„Ви велите: он је говорио; па зар је сад онемро?“

„Он је умро а мртви неговоре, бар уколико ја знам.“

„Умро је?“

„Пре две године га саранише.“

Албан је мислио, да је угледао нешто светлости; сад му се опет замрачи. При свему томе рече:

„Смрт је хрђав гост, кад човек наследи доста, да на свету може угодно да живи.“

„Зар ви верујете на то наследство?“

„Ја сам слушао, да је Жером, баш због тога наследства оставио своју службу.“

„Жером никад није познавао своју фамилију а кад се опио, онда је свакојако говорио о своме пореклу и о свом имању. Његова удовица сасвим наљичи на њега, она мало говори, разне кад је пијана!“

„Дакле његова удовица живи?“

„Дакако, честита женскиња, она је моја најбоља муштерија.“

„А где борави она,“ радосно викне Албан, „ја би рад, да се изнова упознам с том ваљаном женом.“

„Она седи у последњој кући на крају села.“

Албан је мислио, да му се показује нова светлост у мраку његовог истраживања и он с једним дечаком, који је носио пун бокал с вином, оде кући удовице Жерома.

Он нађе удовицу, где седи пред бокалом; то је био добар знак.

„Добар дан, тето, та зар је могуће, да ме више непознајете?“ говораше он, и узме бокал па га метне на патос, а дечаку каже, да иде кући.

„Ја мислим, да вас данас видим први пут,“ рече удовица, а једнако гледаше на бокал на земљи.

„Опет зато ја сам стари познаник вашег мужа. Мило би ми било, да му могу поклонити који бокал вина.“

„Мој јадан муж примио би то с драге воље.“

„А како би било, кад би његова удовица примвила у место њега?“

„Ако вам то чини задовољства?“

„Да поведемо реч о Жерому, — он није ништа криво од мене.“

Албан није имао много муке, да наговори удовицу, да пије. Вино је било добро а што је више чаша попила, то је више и говорила. Она причаше о њеном покојном мужу, о његовим добрим и рђавим својствима.

Једнако је вином нудно Албан, и чекао је само прилику, кад ће да нађе истину на дну чаше.

Најпосле, замуте јој се очи, језик јој отежа, па сад је било време, да се ступи к цели.

„Дакле ви ме нисте више познали?“ питаше Албан.

„Та у Паризу има толико људи, који наљиче један на другог.“

„По ви треба да имате особите узроке, да ме не заборавите. Знате ли за оно, што је било са мном и с вашиим мужем...“

„Шта?“

„Онај случај на гробљу...“

„Несћам се; тако ми је слабо памтење...“

„Једаред ноћу, кад је ваш муж стражарио на гробљу, онда извадише једног мртвача из гроба, па га однесе.“

„Немојте тако везати!“ рече уздашена удовица.

„Ја сам то био, што сам вашег мужа наговорио на то.“

„Не, ви то нисте били. Онај човек, који је једно вече дошао к нама, неваљичи на вас.“

Сада се уједаред промени глас удовице и она као да се растрезнила.

„Није лепо“, рече она, „што ви једну стару жену оштећете вином да натерате, да се избрље. Мој је муж поштено одправљао своју службу, а вас ја непознајем.“

Албан погледа удовицу; она је била сасвим трезна. Од ње дакле није ништа могао дознати. Сад се он опет врати у Париз и тражећи даље, дође до убеђења, да је Сезан у Париз дошао оног истог вечера, кад је био укупи.

Полиција дозволи Албану, да може ископати мртво тело своје жене. Срце му се стезало, кад је помислио, да ће ваљда сва његова надежда исчезнути пред гомилицом испела.

Извадише мртвачки сандук из гроба. Но где, — он би празан.

„Дакле Марија није међу мртвима, зато је морам тражити међу живима“, рече Албан, „и допста, умећу је наћи.“

(174)

(СВРШИШЕ СЕ.)

НАПОЛЕОН III, ЦАР ФРАНЦУЗА.

Никад о некакоме човеку није било различнијих мишљења, но о садашњем цару Француза, Наполеону III. Кад је био изабран за президента

Француске републике, онда га сматраше неки за непријатеља, неки пак за оруђе револуције; неки мислише, да није баш високе памети и да ће га

слепи фанатизам оборити у бездно, други пак држали га за највећег и најмудријег владалца садашњости. Међутим он је стрпљиво ишао својим путем, и задобио је силне успехе. Од године 1815. ниједан владалац није умео тако подићи себи да подчини Французе и ниједан није могао тако да осиди своју земљу, као Наполеон III. Све то чинио је он сам, без помоћи других лица. Наполеон III. уједно и влада и управља. Од њега произлазе сви планови и мисли, и он такође у главном свршене предаје својим министрима, да их они подробно изврше.

Кад се испита начин, како се он попео на своју садашњу висину, онда се о величини и висирености садашњег времена не може примити изредан појам. Избран је за президента републике зато, јер француски државници његове природне дарове нису познавали, и зато, што су се црвени републиканци у њега уздали. И само име његово много му је помогло у простом народу. Онда је он давао обећања на две стране: поповима, и француским присталицама револуционарних Карбонара, с којима је одире стајао у тешкој спези. Кад се лати власти, онда је он грдна средства њена употребно, да себе утврди. Раскомаданост разних партија, као и тама, која је прострta била над његовим плановима, олакшавале су му његову личну политику. Докле су „црвњаци“ беснели и детњским претњама бацавали се, дотле су му „редовци“ у своје страху од баука револуције, све већма понуштали. Колико је код ових последњих успео, опажа се већ из тога, што су га исти, почем се он Децембра 1851. године назове царем, песамо у Француској, већ у целој Европи сматрали, као да је он човештво и државе спасао. Одавно се он већ спремао, да се начини самодршцем и имао је за то приправну силу војну. Он је ту силу употребно без сваке штедње, на је ванредним суђењем и заточавањем у један мах уништио све „црвњаци“ тако, да се сав Париз убезбесао. Но није хтео да се сам наметне за цара, већ се подирне решењу народа, јер је добро знао, да ће имати највише гласова. Ту су му доста помогли и полови из благодарности, што је у Риму угушио републику.

Тако се сврши најтежи посао. Да би постао царем, обрече богатинама, да ће утврдити начело ауторитета, а радном сталеку обрицао је, да ће га прелити овим повластимама, којима је краљ Луј Фили обдарно варошке грађане. На све стране је давао весеља и путовања по земљи сам је скупљао изразе оданости. Он је и великим и малим средствима, 10,000 помилковањима, поклоница на цркви и обштина и беседама тако за себе задобио јавно мишљење, да је ово у усхићењу на све стране разносило реч: „Царовина то је мјар!“ Он добије 7,811,321 глас, да буде цар.

Досад Европа још није осетила била његову тешку руку, и он је највише мислио на то како ће над гордим царем руским, Николом I., да покаже своје надмоћје. Сад он даде наути да ратује, али колико могуће, да штеди остале европске интересе. Да би цара Николу раздражио и изазвао, он мајсторски западене каву у питању о светим местима у Палестини. Кад се султан придружи странки наполеоновој, онда се руска дипломатија брине на овога, а он се претвара, као да се уплашио. Русција онтра захтевања стави порти, а Наполеон III. употреби ревноност Инглеске против Русије због Азије, те и инглеску политику умеша у своју.

Он је умео тако удесити, да је сав свет мислио, да је цар Никола повод кримском рату и да свет има само да захвали Наполеону, што је руској гордости јак удар дат код Севастопоља. С тим добитом задовољан, учинио је мир, макар да је томе јако противна била Инглеска. Сад га почеше обожаваати зато, што је тобож тежину „европске равнотеже“ уклонио с Неве, но неонавине одма, да је ова том приликом пренесена на Сену.

Сад наста време финансијских предузимања у Француској и тако великих, да свет није дочекало могао доћи до свести. Онда поче и против Инглеске роптати, но при свему томе неверујемо, да је икад озбиљски помислио, да уђе у Инглеску, но само ју је хтео малко да држи у штрину.

На париским конференцијама, где је уговоран мир с Русијом, метнута је каица новоме рату, и то италијанско-аустријском. Дакле бомбе орскинове нису поплашиле Наполеона III., већ је немачка царевина, одкако је свакојако почела застајавати у напредовању, дошла у реакцио-

нарско положење, те је на све стране изгубила своје пријатеље. Па и помање италијанске владе, угледајући се на назадњачење Аустрије, основао су повода давале многим тужбама. Ту се дакле Наполеон III. показа само као помагач угнетених, јер је у Бечу изазван био рат. На реди Мянчију стави Наполеон III. и закључи мир. Он је то могао тако учинити, јер одсад су већ Италијанци сами даље могли делати за своје подишно ослобођење од Аустрије.

У рату шлевин-холштајнском, кад је ратујући против Данске, Прајска своју војску хтела да упозна с начином ратовања аустријске војске, цар је Наполеон већ морао бити у договору с Прајском; а кад је овог лета букнуо рат између Прајске и Аустрије, и Италије и Аустрије, онда се Наполеон III. умео тако поставити, да је остао у најбољем пријатељству с Прајском, а Аустрија му се баци у паручија као своме спаситељу и преда му венецијанску област, коју он онет покони Италији.

Сада изгледа, као да му није право, што се одлучно решење источног питања; но најпосле може бити врло лако, да ће и он бити четврти у колу савеза руско-американско-пруског.

Оваким је дакле стазама од године 1848. пошао садашњи цар Француза, и ту ми опажамо велику поуку. Не системом јогуњства, нити застајавањем на једној конзервативној точки, већ напротив политиком најодважнијег започињања, целом редом дела, приспео је овај човек својом собственом душевном снагом дотле, да је себи подчинио песамо све непријатељске партије у Француској, но да сада и неки дворови, који су га изнајуре презирали, ништа нераде без његовог савета и одобрења. То је много; но опет није доста за његову главну цел, а та је, да га само његово дело преживи и да он буде основач наполеоново династије.

Дали ће пак та његова главна цел и његова унутрашња и спољашња политика, срећне плодове донети, о томе ће моћи да суде само они, који га преживе.

—*—

ПОЛИТИКА.

Све европске владе сада се баве разним хришћанским питањима. Русија у интересу Хришћанства на истоку, захтева преглед и преиначење трактата, а неким владама то као да не иде у рачун, зато Аустрија знатну војну силу премешта на границу руску у Галицију и заједнички с емиграцијом пољском ради о томе да попољшти, и ако буде могуће, да сасвим понокни унијате Русине. То Русија не може дозволити, па се ту најлакше може да изроди рат између Русије и Аустрије. Ова пак летошњим ударима и несигурним својим положајем у унутрашњости својој у таком случају морала би бити слабија, особито ако је истина за савез између Русије и Прајске; па онда није баш ни немогуће, да се необистини и оно, што ту неки дан читасмо по новинама, где се говори нешто о некој деоби Аустрије, при којој би Прајска узела аустријске немачке области, Италија Далмацију и приморје аустријско, а Русција Галицију, Лодомирску, Вуковину и Мађарску с Ердељом. По то су засад још по свој прилици гатава, јер неверујемо, да аустријска влада, која ће сад врло тешко наћи савезнике, — бар у последњи тренутак неби преиначила своју садашњу изазивајућу политику.

Посада француска, која већ више година чува римпапу од његових поданика и од Италије, сада се враћа у Француску, а то претераним правоверним римске цркве даје основаног узрока да се плаше, да иана том приликом сасвим неизгуби своју светску власт.

У Ирској америкаски Финијани јако муте и тамо сваки час може да букне буна.

Турци своју најбољу војску и убојне лађе једнако још шилу и гомилају на острву Криту, но као што се види без успеха, јер се Крићани јуначки боре. Сви цариградски гласови, који у последње доба једнако трубише по свету, да је критска буна сасвим утишана, показали су се као измишљени.

Северна Америка, док је имала посла својом унутрашњом буном, није се могла умешати у мејданске послове, где је Француска војска на царски престо посадила аустријског принца, Макссу. Како је сада свршила своје послове у својој унутрашњости, морала је гледати, да у правилан ток доведе и то за њу врло важно питање на

својој граници. Услед тога захтевала је, да се француска војска уклони из Мејика а цар Макс да да оставку. Француска влада одазваће одаице своју војску а и цар ће морати дати оставку, јер без француске војске неможе тамо да се одржи ни један дан.

(176)

ЗАГОНЕТКА У СЛИЦИ

од Ђ. Ј. Борфевца.

РАЗРЕШЕЊЕ СЕ У ГЛУКОМ ПРОЗИ.

(177)

РАЗРЕШЕЊЕ РЕБУСА ИЗ БРОЈА 22.

(Н од во љ тикве цвет (ај) у).

Под ноћ тикве цвстају.

Разрешили су:

У Београду: г. Васоје Риза, Андрија М. Петровић, Михајло Р. Здравковић.

У Земуну: г. Саво В. Стојић.

У Новом Саду: Феодор Борфевић.

У Шабцу: г. Петар Ристић, Јован Антониј.

Прилежном читалцу илустрованих новина. У вашем ребусу има одлике забудујућих анострофа; седам фигура истог ребуса неозначава цело, већ само део сштства, а „отар“ није србска, већ мађарска реч (agár), србски би била: рт.

Г. С. С. у Земуну. Ваш ребус поред неких осталих поманих недостатака, у пољном систему линија тако је погрешан, да му се тамо неможе наћи никакво значење.

Г. П. Р. у Шабцу. Ваши ребус сасвим су слаби у пртежу, осим тога у њима је измешана и стара и нова азбука, што несме да буде.

УРЕДНИШТВО БЕОГРАДСКИХ ИЛУСТРОВаних НОВИНА* ИЗДАЈЕ ОВЕ ГОДИНЕ СВОЈ ПРВИ

ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ЗА ГОД. 1867.,

који ће осим старог, новог, турско-арапског, и јеврејског календара, садржати генеалогiju данашњих владалаца, биографије знаменитих наших лица (са сликама), разне новеле, описане српских предела (с дрворезним сликама), чланке из природне науке (са сликама), технолошке белешке, попис општинских кметова по окружним варошима и старешина своју еснафа у Београду, азбучну табелу знатнијих вашара, поредну табелу разних нована, терација и рифова, поштански тецај и телеграфске наредбе у Србији, и друге за трговину, обрт и газдинство потребне рубрике.

Голема ова книга стаје у Београду за иредилатнике у Србији и у заграничним турским областима 8 ГР. ЧАРН., за Аустрију 80 НОВЧИТА.

Уметнике прима уредништво „Београдских илустрованих новина“, а може их примати и сваки онај, коме верује публика и добиће за труд десету книгу, или може задржати новце за њу.

ВЕЗ НОВАЦА НЕЋЕ СЕ КЊИГЕ ШИЉАТИ.

После 15. Децембра о. г. биће повишена цена књиге.

Овај календар сада већ уселико се ради у владиној штампарији, биће дешни него што смо се и сами надали, а довршиће се око половине Децембра, па одма ће се разашилати уписницима поштом, или онако, како они то захтевали буду.

На Митровдан, 1866.

У Београду.

Уредништво

„БЕОГРАДСКИХ ИЛУСТРОВаних НОВИНА“.

Издаје и уређује М. Миловук.

У БЕОГРАДУ, У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ.